

troer, hvis Niels Klim vendte tilbage, vilde han anmærke det som en Særegenhed ved dette Land, at man der tog de dumme og ubeligste Personer til Ministre. Det falder mig imidlertid ikke ind at ville bestride, at Enhver har Lov til at dømmе om os efter Hjertens Byst; men som de rette Dommere kan Regjeringen ikke anerkjende Andre end S. M. Majestæt Kongen og Rigsraadet. Naar derfor dette Adresseforslag forelaa for Rigsraadet, troer jeg ikke, at nogen Regjering vilde slaae sig til Taals ved saadanne svævende almindelige Sætninger, der overlade det til enhver Enkelt's Smag, om han deri vil finde Udtryk af Tillid eller Mistillid, men den vilde være berettiget til at fordrе et bestemt Ja eller Nei, fordrе en bestemt Erklæring, om man derved vilde udtrykke Tillid eller Mistillid, og da tillige fordrе, at hvis det var Tillid, man da skulde følge Regjeringen, og hvis det var Mistillid, da overtage Regjeringen i den nuværendes Sted. I saa Fald vilde de, der foreslog og gennemførte en saadan Adresse, have Anledning til at udvise den Gjærningsenergi, som de ikke ville kunne lægge for Dagen gjennem den ansvarløse Udtalelse af nogle fleertydige, for ikke at sige tveetydige Ord.

Forinden jeg sætter mig, maa jeg endnu tilføie et Par Ord, ikke som Minister, men som et Medlem af Thinget, der ikke troer, at have forspildt sin Afsigt til her at finde et velvilligt Øre, fordi jeg ved at overtage et Ministerium, har fulgt Hans Majestæt Kongens Raad. Den ene Bemærkning, som atter har paatrængt sig mig ved denne Adresse, ligesom den har paatrængt sig mangfoldige Gange under vore offentlige Forhandlinger, er den, at vi umuligt kunne betragte Holsteens Udsøndring som Noget, der i og for sig er et Gode, siden den nødvendigtviis maa medføre en materiel Svækkelse af den danske Stat. Det er altsaa kun relativt, at man her, som i mange andre Forhold, maa vælge det mindre Onde istedetfor det større. Jeg vil derfor henstille den Betragtning til Overveielse, om ikke i samme Grad, som det for Verden faaer Udseende af, at dette er vort egentlige Onse og Diemed, i samme Grad svækkes vor Udsigt til at naae det; thi i saadanne Forhold, hvor det endelige

Udfald mere berøer paa Magten end Retten, vil Verden have ondt ved at forstaae, hvorfor de Danske fuldstændigt skulde opnaae deres Diemed og, om det naaes, vilde Ulskaarene blive heelt forskjellige, altsom det betragtes som et Offer, vi bringe Tydskland, eller som et Offer, Tydskland bringer os. En anden Bemærkning, som jeg vil henstille til alle Vedkommende indenfor og udenfor Salen, er den, om det dog ikke snart er paa Tiden at komme ud over det svævende, almindelige Begreb „Holsteens Udsøndring“, der kunde være berettiget, da vi, for henved en Menneftaalder siden, først begyndte at henlede Opmærksomheden paa denne Tankegang — om det ikke var paa Tiden, siger jeg, for Alvor at henvende Tanken paa den Maade og de Midler, hvorved det kunde faae et virkeligt Indhold. Udsøndringen af Holsteen kan foregaae ad Overenskomstens Vej, naar gjensidige Ønsker mødes i gjensidig Nærsærdighed og Villighedsfølelse, eller ogsaa kan Knuden overhugges med Sværdet; men at gennemføre den ved eenfaldige legislative eller administrative Foranstaltninger er en Opgave, med hvis Vanftelighed Mange synes at tage det meget let. Selv om den første Betingelse at finde de fornødne Personer tale Mange, som gjaldt det kun om at kommandere Officerer fra en Garnison til en anden, eller at faae et Præstefald besat; men hvad Enhver, hvem Sagen for Alvor ligger paa Hjerte, burde gjøre sig selv Rebe for, det er den Maade og de Midler, hvorved den kunde fremmes. De vilde derved gavne den, mere end ved høirøstede Forbringinger og hovmodige Fraaser, der med Hensyn til det praktiske Udbytte ofte ikke ere værd det Papir, hvorpaa de ere trykte.

Dette er de to Bemærkninger, jeg som Landsthingsmand har tilladt mig at fremsføre. Men haade som Medlem af Landstinget og som Medlem af Regjeringen maa jeg fraraade det høie Thing at give et efter min Mening uheldigt Exempel, navnlig et Exempel til de andre særlige Repræsentationer, som kunde have meget stærk Interesse i hver for sig at lege Rigsparlement, hvilket kun vilde være en Anticipation af den Tingenes Orden, som Danmarks Tjender kunde ønske at fremkalde. Hvad Virkning man nu vil tillægge disse Overveielser,